

Nr 37 för maj 2021

Kalendarium

Maj

1-2 Maj

Krisberedskap grunder.
Web baserad utbildning

27 Maj

För din säkerhet -
Kviberg

Aktuell information
hittar du på vår
hemsida:

<http://www.forsvarsutbildarna.se/goteborg>

Kontaktuppgifter

Adress

Kvibergs kaserner
Övre kaserngården 4C
Box 131 24,
402 50 Göteborg

telefon

031 43 27 09
070 828 08 52

Redaktör

bertil.garpland@forsvarutbildarna.se

Covid-19 fortsätter att hindra verksamhet. Lyssnade nyss på nyheterna. Där meddelas att restriktionerna flyttas fram till i mitten av maj. Programmet för resten av 2021 finns på nästa sida. Var uppmärksam på eventuella ändringar p g a Covid-19.

Vi redovisar också andra delen av en artikel från KKrVA. Robert Dalsjö skriver om hur genomförandet av totalförsvarsbeslutet hanteras. Vi redovisar del två av artikeln, i förra numret kan du läsa del ett. Finns på förbundets hemsida under rubriken "medlemskontakt".

I Kina förbereder man sig inför "Civilisationernas kamp" och samarbetar med Ryssland. Vilken roll kan Sverige få???. Läs artikeln från KKrVA av Ingolf Kiesow

Covid-19 kan inte påverka naturens skiftningar. Hittade en bild som väl beskriver den tid som vi är på väg mot. Jasminen blommar snart.



Foto: Nils-Bertil Garpland

Program 2021 FöUtb Göteborg

För mer information om FöUtb kursutbud besök vår hemsida:

<https://www.forsvarsutbildarna.se/goteborg/forsvarsutbildarna-goteborg/verksamhet/> (R) = regionaliserad kurs

DATUM	Verksamhet	Ansv förbund
18 MARS	Introduktion nya medlemmar Nätbaserad information via Teams	Bertil Garpland
24 MARS	Förbundsstämma digital via Teams	Bertil Garpland
1-2 MAJ	Krisberedskap grunder genomförs på webben (R)	Lennart Bergström
13 MAJ	Känsödagen flyttas till i höst	Johnny Stenberg
27 MAJ	För din säkerhet Öppen för allmänheten, Kvibergs kantin	Bertil Garpland
6 JUNI	Oscar II fort nationaldag och rekrytering	Mikael Date
16 JUNI	För din säkerhet Öppen för allmänheten, Kvibergs kantin	Bertil Garpland
5-18 JUNI	Grundläggande soldatutbildning för frivilliga GU-F Grundutbildning av specialister till hemvärnsförbanden	C-Å Henriksson/Bengt Palm
26 AUG	För din säkerhet, öppen för allmänheten, Kviberg	Bertil Garpland
27-28 AUG	Krisberedskap fördjupning mot stab (R) Västerås	Lennart Bergström
3-5 SEP	Utbildning informatörer intro nya medlemmar i Frivilliga försvarsorganisationer FFO (R)	Bertil Garpland
10 - 12 SEPT	Totalförsvarsinformation – GK Göteborg	C-Å Henriksson
15 SEPT	Medlemsaktivitet Lufthot och motåtgärder	Jonny Stenberg
18-19 SEPT	POC-kurs För Din Säkerhet (R) Tylebäck	Bertil Garpland
27 SEPT-3 OKT	Krisberedskapsveckan Tre För din säkerhet event	Bertil Garpland
8-10 OKT	Military weekend Göteborgs garnison. Pröva på kurs.	C-Å Henriksson/Bengt Palm
20 OKT	Försvarsforum (För. för GBG Försvar)	C-Å Henriksson
21 OKT	För din säkerhet Öppen för allmänheten, plats ESO	Bertil Garpland
31 OKT-5 NOV	Military Camp för gymnasieelever. GBG Garnison	Claes-Åke Henriksson
10 NOV	Introduktion nya medlemmar	Bertil Garpland
17 NOV	Medlemsaktivitet ESO	Bertil Garpland
24 NOV	För din säkerhet Öppen för allmänheten, ESO	Bertil Garpland
26-27 NOV	Krisberedskap fördjupning mot stab (R) Västerås	Lennart Bergström
4 DEC	Soldatprov	Mikael Date
v. 1-52	Ungdom enl. kap 2.3, inkl tävling HvSS	Mikael Date
v. 1-52	FöUtb instruktörsteam region väst	C-Å Henriksson

Inbjudan till

För din säkerhet!

Kvibergs kantin, övre kaserngården 12, Kvibergs kaserner 27 maj kl 18:30-21:00



När katastrofen är ett faktum, det oförutsedda har inträffat eller det som du visste inte fick hända har blivit verklighet! Vad betyder det för dig att hantera en situation när ljuset inte tänds när du slår på strömbrytaren, mobilen är död och internet har slutat fungera?

På **För din säkerhet!** får du grundläggande kunskaper om var du hittar information vid kriser, hur du skapar din egen beredskap inför att värme, vatten eller el saknas hemma. Du stärker din egen förmåga att ta hand om dig själv och dina nära vid kriser i samhället.

Vi riktar oss till dig som är 16 år och äldre.

Anmälan: www.forsvarsutbildarna.se/kris

Eventuella frågor besvaras av: nb@garpland.se

För din säkerhet! är kostnadsfritt, eventet bekostas av :



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap



KUNGL. KRIGSVETENSKAPSAKADEMIEN
The Royal Swedish Academy of War Sciences



Foto Utrikesdepartementet Wikipedia

UD är frånsprunget av verkligheten Av Robert Dalsjö

(Del två av två.)

Som visades i det föregående inlägget så har vi numera en officiell säkerhetspolitik beslutad av riksdag och regering som entydigt ser Ryssland som ett allvarligt militärt och politiskt hot, som poängterar avskräckning och räknar med möjligheten av krig, som bejakar att vår säkerhet hänger intimt samman med våra grannars och därför måste byggas tillsammans, och slutligen som genom ett alltmer djupgående militärt samarbete lånar styrka och avskräckningsförmåga från andra för att täcka upp bristerna i egen förmåga. Denna säkerhetspolitik, som helt klart skiljer sig både från millennieskiftets naiva optimism och det kalla krigets ängsligt balanserande neutralitetspolitik, har i allt väsentligt formulerats i försvarsberedningen och utformats i försvarsdepartementet, men också upprepade gånger godkänts av regeringen och riksdagen.



Därtill har vi ett försvar som för att alls vara meningsfullt förutsätter att vi kan få snabb hjälp utifrån, och därtill en militär doktrin som säger att vi ensamma bara kan försöka att undvika att förlora, men att vi hoppas att kunna vinna "tillsammans med andra".

Alliansfriheten är därmed huvudsakligen reducerad till konstaterandet att Sverige inte är med i Nato och inte har ingått bindande försvarsavtal, och den utgör således en politisk relik som enligt min mening behålls främst av inrikespolitiska skäl – därför att ett formellt avskaffande skulle reta socialdemokratins vänsterflygel och de gammaltroende som ännu längtar tillbaka till neutraliteten. Det är inte utan att man kan göra paralleller med monarkin, som sedan länge är politiskt akterseglad och reducerad till en formalitet ("ett pennstreck", sa Palme) men ändå så omhuldad och folkligt förankrad att dess avskaffande utan tvingande skäl vore politiskt kostsam.

I statsvetenskapliga termer skulle man kunna säga att det har skett en avmystifiering av säkerhetspolitiken samtidigt som balanspunkten tydligt har förskjutits på de två skalorna avskräckning-bevekande (förtroende) respektive integration-avskärmning. Numer betonas avskräckning tydligt i förhållande till Ryssland medan integration är huvudspåret i förhållande till USA, även om vissa element av bevekande av Ryssland och avskärmning mot USA fortfarande finns kvar, främst vårt icke-medlemskap i Nato men också en del inviter till Ryssland om samarbete på mjukare områden.



In från vänster på den säkerhetspolitiska scenen kommer då plötsligt UD, utrikesministern och utrikesutskottets ordförande inseglande. Den säkerhetspolitiska doktrinen var förr något av utrikespolitikens heliga graal som vaktades av de invigda höga diplomaterna, men utrikesetablissemangen (vari jag utom UD inkluderar även ledande utrikespolitiker från regeringssidan, deras medarbetare, m m) har inte riktigt varit med på den resa som säkerhetspolitiken och försvarspolitiken gjort de senaste 15 åren. Carl Bildt höll sig i mycket borta från den (vilket möjligen var ett resultat av en överenskommelse med Reinfeldt vid tillträdet) och Margot Wallström hade sina intressen på annat håll, även om hon och UD:s ledning högst offentligt markerade och obstruerade mot försvarsberedningens ("den där gruppen") slutsatser. Därtill drev Wallström att Sverige borde ansluta sig till ett "förbud" i FN mot kärnvapen och kärnvapenavskräckning, vilket kunde ha underminerat det stöd från USA som vår säkerhet länge byggt på, men förlorade lyckligtvis den striden.

Under efterträdaren Ann Linde har tonen varit mer lågmäلت konstruktiv och UD har till synes accepterat försvarsbeslutets skrivningar, men har kanske inte riktigt tagit till sig deras innebörd eller hur de har tillkommit. I vilket fall har man dels krånglat i frågan om att Storbritannien även efter Brexit ska omfattas av den svenska solidaritetsförklaringen (som om inte Sverige hade mer att vinna på detta än UK), dels uppenbarligen blivit mycket irriterade över att oppositionen till höger har lyckats samla sig runt ett krav på att Sverige, i likhet med Finland, ska införa en Natooption i den säkerhetspolitiska doktrinen. Detta skulle betyda att Sverige uttalar att vi skulle kunna gå med i Nato om läget skärps och [Ryssland] blir ännu mer hotfullt. Det är givetvis en möjlighet som vi har i alla fall och som det högre prästerskapet på UD i hemlighet har räknat med under alla år – även under de decennier då detta förnekades kraftfullt från neutralitetskyrkans predikstolar.



Därmed kunde man kanske också kunna tycka att det är onödigt att nu göra detta explicit, men en Natooption skulle göra denna möjlighet mer synlig och därmed mer användbar, samtidigt som initiativet nog också utgör en politisk maktdemonstration. Som Claes Arvidsson skrev i Svenska Dagbladet skulle utrikesetablissemanget kunnat hantera detta coolt genom att säga att en sådan option har vi redan, eftersom att vi själva utformar vår säkerhetspolitik, och därför var en särskild skrivning om detta onödig. Nu gjorde man inte så utan valde i stället större och starkare ord, kanske därför att man inte ville erkänna handlingsfriheten, eller därför att man var irriterad över ett försök från oppositionen att framtvinga en förändring. Det må vara hänt att man vill försvara linjen, men i sitt något yrvakna försvar för den gamla doktrinen så inträffade ett och annat beklagligt felskär och debatten tydde även på att man inte fullt ut förstått, eller accepterat, de förändringar som faktiskt skett i vår säkerhetspolitiska doktrin under senare år.

I replikväxlingen i riksdagen efter utrikesdeklarationen pressades Ann Linde av moderaten Hans Wallmark, dels om Natooptionen och de breda överläggningar som oppositionen begärt om denna, dels på varför UD i utrikesdeklarationen hade uteslutit tre nyckelmeningar om läget i närområdet och hotet mot Sverige, som hade överenskommit i försvarsberedningen och som stod i försvarspropositionen. I sitt svar förnekade Linde då att några substantiella förändringar i doktrinen alls hade skett, med orden att "[d]et har varit en del retoriska förändringar men inga förändringar i sak", och lade dessutom till att "[m]en att signalera till omvärlden att vi nu överväger ett medlemskap i Nato vore en definitiv förändring av vår linje och oansvarigt." Linde, som nyligen hade besökt Moskva, motiverade sin hållning bland annat med att ett svenskt närmande till Nato skulle leda till "väldigt starka motåtgärder [från rysk sida], och det vill vi inte ha", varpå centerpartiets Kerstin Lundgren blixtsnabbt svarade att det vore klädsamt om ministern lyssnade mer till riksdagen än till Sergej Lavrov, den ryska utrikesministern.



Att utrikesministern i kammaren gav intryck av att ryska hot om motåtgärder påverkar utformningen av vår säkerhetspolitik, vilket kan tolkas som att Moskva har ett veto över våra vägval, är givetvis olyckligt. Till och med Margot Wallström bet 2017 ifrån mot Putins förtäckta hot genom att säga att Ryssland inte ska hota oss och att vår säkerhetspolitik bestämmer vi själva – något liknande hade gärna kunnat sägas nu också.

Betydligt värre var dock den debattartikel mot Natooptionen som tre riksdagsmän, bland dem ordföranden i utrikesutskottet och vice ordföranden i försvarsutskottet, publicerade i Göteborgs-Posten några dagar senare. Vid sidan om buskargument om en allians med Turkiet och om delaktighet i kärnvapenavskräckning, som här lämnas därhän (även om vi nog fortfarande i tysthet räknar med det amerikanska kärnvapenparaplyet, vilket kan ha bidragit till Sveriges nej till avtalet om "förbud" mot kärnvapen), så skrev man att "Ett svenskt inträde i Nato riskerar också att öka osäkerheten och skada stabiliteten i vårt närområde. Ryssland kommer att uppfatta ett svenskt medlemskap som en provokation. Det har potential att sätta igång en okontrollerbar upprustningsreaktion runt Östersjön. Ryska kärnvapenspetsar som idag står riktade åt andra håll kommer att vändas mot oss. Att bli medlem i Nato är varken riskfritt eller en garant för ökad säkerhet."

Huruvida Ryssland bör ses som huvudsakligen offensivt eller defensivt i sin politik, och hur Sverige därför bäst bör hantera Moskva – huvudsakligen genom avskräckning eller i stället genom bevekande och att ligga lågt – är närmast eviga frågor i svensk säkerhetspolitik. Här bör det naturligtvis finnas utrymme både för en viss spridning och för en fri intern svensk debatt. I det aktuella inlägget från tunga företrädare för regeringspartiet möter vi dock inte bara uppfattningen att bevekande av Ryssland och avskärmning av USA bör vara huvudlinjen. Här möter vi också uppfattningen att Sverige av rädsla för ryska kärnvapenhot bör kringskära sin säkerhetspolitiska handlingsfrihet och avstå från att skaffa – eller snarare säga att vi redan har – en Natooption.



Vi möter slutligen också implicit en uppfattning som kan vara än allvarligare, nämligen att Sverige genom att ligga lågt och inte reta Ryssland skulle kunna undgå hot – och i värsta fall ett krig – som dock skulle drabba våra grannländer. Att från ansvarigt politiskt håll säga detta kan dels ses som en inbjudan till Ryssland att i en konfliktsituation hota oss med kärnvapen för att få oss att falla undan, dels strider det mot flera av grundsatserna i den nya ”solidariska säkerhetspolitiken”, såsom att Sverige skulle bli ”oundvikligen påverkat” av en konflikt eller krig i närområdet, om att Sverige inte kommer att förhålla sig passivt om ett annat EU-medlemsland eller nordiskt land angrips, och att vi därför bygger vår säkerhet tillsammans med andra länder. Tanken på att vi genom att ligga lågt skulle kunna undgå en ofärd som drabbar våra grannländer är inte bara moraliskt tvivelaktig (även om den praktiserades med viss framgång under det kalla kriget), den är framförallt logiskt, praktiskt och politiskt oförenlig med vår nuvarande militära svaghet och med en säkerhetspolitik vars grundbult är avskräckning och att räkna med militär hjälp från USA. Hur tänker man sig att vi ska kunna huka i en egen skyddsgrop undan stormen samtidigt som vi har samordnat vår militära operationsplanering med USA och Nato, och har gemensam operationsplanering med Finland? Har inte riksdagsmännen förstått innebörden i det försvarsbeslut de själva röstat för? Förstår de den fulla och djupare innebörden av begrepp som operativ planering, den transatlantiska länken, eller utsträckt avskräckning? Eller är det så illa som en känd riksdagsman undslapp sig på 1990-talet: ”Partnerskap för fred låter bra, där ska vi vara med, men det får inte vara något militärt!” En möjlig delförklaring till att det plötsligt spretar och gnisslar i säkerhetspolitiken kan vara att UD och utrikesetablissemangen har förlorat en del kompetens vad gäller hård säkerhetspolitik under de år då man odlat föreställningen att utrikespolitik bara handlar om dialog, samarbete och värderingar, inte också om realpolitik, nationell säkerhet och nationella intressen. De gamla översteprästerna och erfarna rävarna – som ofta förstod detta – har gått i pension och ersatts av människor som haft sina ögon åt annat håll under de senaste femton åren.



Även om UD inte är en monolit så verkar man inte riktigt hängt med på eller förstått innebörden av de betydelsefulla förändringar av den svenska säkerhetspolitiska linjen som skett steg för steg. Dessa förändringar har huvudsakligen varit drivna "underifrån" av det andra huset vid Gustaf Adolfs torg, och har närmast reducerat alliansfriheten från en helig graal till ett rundningsmärke. Därför reagerar man nu i utrikesetablissemangen ilsket, yrvaket, oförberett och i en del fall också ogenomtänkt. I så fall så kan man kanske hoppas att de två husen vid torget sätter sig samman, gärna också med oppositionen, och mejslar ut en språkregel och hållning som på ett anständigt och hållbart sätt förenar den nya solidariska säkerhetspolitiken med de kvarvarande resterna av den gamla alliansfriheten.

Om så inte görs och om utrikesetablissemangen vidhåller sin hållning så riskerar vi möjligen att få en närmast schizofren säkerhetspolitisk linje, eller möjligen vad jag kallat en säkerhetspolitisk borggårdskris. Ett visst mått av spridning i regeringspolitikens hållning till Ryssland och till USA och Nato kan vara bra därför att det ger större handlingsfrihet och möjlighet till nyansering, men vi bör akta oss noga för att återgå till den typ av Dr Jekyll och Mr Hyde-politik och det förljugna dubbelspel som vi bedrev under det kalla kriget. Även om det nu inte skulle gå så långt som det gjorde då så skulle en situation där vi säger en sak men gör en helt annan, eller där UD och Fö tillämpar var sin sinsemellan svårförenliga logik och linje, inte vara bra för Sveriges möjligheter att föra en samlad och effektiv politik för att skydda sin säkerhet och främja sina intressen. Det räcker att se på hur det gått i Tyskland, där utrikesdepartementet och kanslersämbetet företräder helt olika och logiskt oförenliga hållningar och handlingslinjer i förhållande till Ryssland, vilket skapar förvirring och svårigheter.

Det jag något skämtsamt kallat en säkerhetspolitisk borggårdskris, slutligen, skulle kunna uppkomma om UD och utrikesetablissemangen inte accepterar, förstår och respekterar den faktiska förskjutning av både säkerhetspolitikens innehåll och dess former/ägarskap som skett



KUNGL KRIGSVETENSKAPSAKADEMIEN
The Royal Swedish Academy of War Sciences

under de senaste femton åren, utan halsstarrigt insisterar på att formuleringen och vaktslåendet om doktrinen är deras prerogativ att sköta ensamma. Under frihetstiden reducerade rådet en trilskande Adolf Fredrik till en namnstämpel och trots en viss framgång på borggården år 1914 tvangs Gustav V några år senare att – klokt nog – acceptera parlamentarismen, demokratin och rollen som konstitutionell monark. Och det är vi nog i dag alla tacksamma för.

Författaren är Fil dr och ledamot av KKrVA.

Inbjudan v rf l tt vlan

Foto:Lars Westerström



Foto: Lars Westerström

Reservofficerss llskapet i Göteborg välkomnar F rsvarsutbildarna i Göteborgs medlemmar till V rf l tt vlan

som g r av stapeln den **8 maj klockan 10:00**. Idala skjutbana och OK L ftans fasta kontroller. Söder om Kungsbacka.

Vi träffas vid Idala pistolskyttebana kl 10:00. Adressen  r jaktskyttev gen 95 i Frillesås. Efter skyttet följer en orientering och tävlingen beräknas avslutad kl 14:00.

Anmälan senast den 4 maj till Lennart Bergström

lennart.bergstrom@hotmail.com alt telefon 070-592 43 62.

Förplägnad ingår. Antalet deltagare  r begränsat och då deltagandet förutsätter att du är pistolskytteutbildad, ber vi dig ta med någon form av bekräftelse att du genomgått utbildning, exempelvis uppvisande pistolskyttekort eller annan bekräftelse. Vi skjuter med militära standardvapen, M/88.

Inbjudan till

För din säkerhet!

Kvibergs kantin, övre kaserngården 12, Kvibergs kaserner 16 juni kl 18:30-21:00



När katastrofen är ett faktum, det oförutsedda har inträffat eller det som du visste inte fick hända har blivit verklighet! Vad betyder det för dig att hantera en situation när ljuset inte tänds när du slår på strömbrytaren, mobilen är död och internet har slutat fungera?

På **För din säkerhet!** får du grundläggande kunskaper om var du hittar information vid kriser, hur du skapar din egen beredskap inför att värme, vatten eller el saknas hemma. Du stärker din egen förmåga att ta hand om dig själv och dina nära vid kriser i samhället.

Vi riktar oss till dig som är 16 år och äldre.

Anmälan: www.forsvarsutbildarna.se/kris

Eventuella frågor besvaras av: nb@garpland.se

För din säkerhet! är kostnadsfritt, eventet bekostas av :



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap



KUNGL. KRIGSVETENSKAPSAKADEMIEN
The Royal Swedish Academy of War Sciences



Foto: KKrVA montage källa shutterstock

Civilisationernas kamp – vilken roll får vi? Av Ingolf Kiesow

Stormakterna har länge undvikit att öppet kalla varandra motståndare eller hamna i ideologiska gräl. Nu talar Joe Biden om att bilda en demokratisk front riktad mot Kina med Nato, EU och länderna i Indo-Pacific-området. I Kina förbereder man sig inför "Civilisationernas kamp" och samarbetar med Ryssland. Vilken roll kan Sverige få??

Skall EU delta i en gemensam front riktad mot Kina?

EU:s medlemsländer uppvisar en inre splittring i sina relationer med Kina. I den så kallade 17+1-gruppen står siffran ett för Kina, och elva av medlemmarna är också medlemmar av EU, vilket kan strida mot deras förpliktelser enligt stadgan. Trots invändningar från kommissionen har till exempel Grekland och kandidatländerna Serbien och Kroatien gjort sig beroende av Kina genom att ta emot mycket stora lån för infrastrukturprojekt byggda av Kina och i fallet Ungern utan att ens lägga ut projekten på entreprenad.



Ekonomiska intressen har dragit åt Kina i stället för åt Europa. Det har blivit ett så allvarligt problem att Litauens utrikesminister har förkunnat att de tre baltiska staterna överväger att lämna 17+1-gruppen med anledning av de problem som den skapar för EU:s sammanhållning. Samtidigt accepterar Ungern och Polen inte grundregeln om en rättsstat, och i utpressningssyfte blockerar de arbetet på den gemensamma fonden för återhämtning från Corona-krisen – ett ytterligare bevis på allvaret i den inre splittringen.

Ett annat tvisteämne av liknande slag är formuleringen av en EU-politik mot Kina. Tyska industriintressen har motarbetat alltför hårda formuleringar och har fått stöd från industrikretsar i andra medlemsländer. Det problemet har blivit större genom att Kina under 2020 gick om USA i rollen som största handelspartner till EU. Ekonomiska intressen ställs nu mot värderingar, när EU överväger om man skall låta sig övertalas av USA att gå med i en gemensam demokratisk front.

Nato, EU och Indo-Pacific – hur mycket gemensamt?

En sådan front ämnar USA:s nytilträdde president Joe Biden bilda tillsammans med EU, Nato och de länder som ingår i begreppet Indo-Pacific. De senare inbjöds redan 2019 i en deklARATION av den dåvarande utrikesministern Mike Pompeo att främja gemensamma värderingar genom samordning, särskilt av militära resurser. Det rör sig om Bangladesh, Kambodja, Indien, Indonesien, Malaysia, Mongoliet, Filippinerna, Thailand, Tonga, och Fidji, Vietnam, Nepal, Sri Lanka och (underförstått) Taiwan. Ytterligare länder, som på senare tid brukar inbegripas i begreppet Indo-Pacific är Japan och Australien, som tillsammans med USA och Indien utgör den så kallade QUAD-gruppen.



Den har bl a som mål att bevara sjöfartens frihet mot Kinas ambition att kontrollera västra Stilla havet.

Joe Biden uppehöll sig nyligen under ett uppmärksammat anförande vid alla de faror som de demokratiska länderna utsätts för och pekade öppet ut Kina som den största motståndaren till demokratiska värderingar. Han konstaterade att även Ryssland tyvärr måste räknas in som en motståndare till verklig demokrati och en medlöpare till Kina. Han menade att världen befinner sig vid en brytpunkt i konkurrensen mellan Kinas autokratiska system och den demokratiska världen och att man måste enas med USA i ”strategisk konkurrens med Kina”. Nu ämnar Biden sammankalla en konferens med världens alla demokratiska länder senare i år för att påbörja samordningsarbetet. Tyskland har redan förklarat sitt stöd för det initiativet.

Militära dimensioner

Hos dessa planer märks en underliggande militär dimension. Vad gäller rustningskontroll talar till exempel inte Kina någonsin om vilja att delta i några förhandlingar mellan stormakterna. Den attityden låter ana en avsikt att först komma i paritet med de övriga stormakterna ifråga om kärnvapen. På det området har man redan utvecklat hypersoniska kärnvapenbärande glidmissiler mot vilka USA ännu saknar både motsvarighet och motmedel. Kina fortsätter också att kraftigt öka antalet egna kärnvapenstridsspetsar och bygger upp ett eget missilförsvar. USA har å sin sida svårt att hålla takten med Kina i den kapprustning med marina och nukleära resurser som sedan åtskilliga år pågår i Stilla havet.



Samtidigt som den amerikanska militärledningen talar om hur man håller på att bli underlägsen Kina i västra Stilla havet och sitt behov av medel för att finansiera anskaffning av nya vapen möter Joe Biden växande krav på nedskärningar i militärbudgeten från sitt eget parti i kongressen. För att lösa dilemmat har Biden tillsatt en "Task Force" inom försvarsdepartementet med uppdrag att granska problemen med Kina och ta fram en ny strategi.

USA har också sett till att förhållandet till Kina har tagits upp som en angelägenhet för Nato. Storbritannien och Frankrike har förmåtts att sända hangarfartyg till Sydkinesiska havet för marina samövningar med styrkor från Australien, Japan, Sydkorea och USA. Tyskland har också accepterat att delta.

När EU-ledarna den 26 februari diskuterade gemensamma försvarsresurser enades man i närvaro av Nato:s generalsekreterare Jens Stoltenberg om att tona ned det tal om en EU-autonomi på försvarsområdet som ofta har hörts på senare tid – särskilt från Frankrike. I stället betonas att samarbetet mellan EU och Nato är av "strategisk betydelse". Det verkar numera rätt sannolikt att EU som organisation skulle bli indraget, om Nato skulle hamna i en konflikt i Stilla havet.

Kinesiska värderingar ställs mot västerländska ideal

På senare tid har uttrycket "civilisationernas kamp" börjat synas i kinesiska media, som vänder sig till utlandet. Det kan tolkas som ett tecken på att man oroas av den kritik som Kina utsätts för av media i Väst för övergreppen mot den egna befolkningen i Hong Kong, Xinjiang och Tibet. Sådan kritik bemöts med motbeskyllningen att media i Väst försöker utöva "vit makt" och utgör en otillåten inblandning i Kinas inre angelägenheter under förevändning att tala om mänskliga rättigheter.



Den sortens kritik avfärdas med att "politiska rättigheter" såsom yttrandefrihet och religionsfrihet måste underordnas "grundläggande rättigheter" såsom rätten till överlevnad och utveckling – underförstått att dessa rättigheter sköts bäst av staten och inte får störas av "individuella preferenser". På det sättet förvandlas begreppet mänskliga rättigheter till ett försåtligt element i en fientlig propaganda från Väst, som används för att försvaga Kinas växande styrka.

Denna polemik förs också i FN i försök att ifrågasätta stadgans och konventionernas hittillsvarande tolkning av begreppet mänskliga rättigheter till stöd för Kinas metoder för kontroll av sin egen befolkning. Det rör sig om ett "fulspel", som tyvärr är ganska framgångsrikt. Fattiga länder med auktoritära regimer och inte fullt så fattiga stater med stora skulder till Kina förmås att rösta på kinesiska förslag. Samtidigt kan man inte bortse från att denna verksamhet återspeglar hur man tänker i Kina. Arrogansen är stor och ett tecken på allvaret i talet om "civilisationernas kamp".

Arrogans, nervositet och Ryssland

Kinas arrogans kan också ses som ett tecken på osäkerhet, särskilt i kombination med ett absurt uppsättande av miljontals igenkänningskameror över hela landet och införande av ett system för betygssättning av medborgarnas uppträdande.

Sympatier för västligt inflytande bekämpas. Regimen varnar för Gorbatsjovs Glasnost-begrepp – öppenhet och yttrandefrihet – som sägs ha lett till Sovjetunionens sönderfall och samhällslig katastrof. Den "orange revolutionen" i Ukraina 2014 fördöms. I samband med firandet häromdagen av tjugooårsminnet av vänskapspakten med Ryssland deklarerade Kinas utrikesminister Wang Yi att de båda länderna står skuldra vid skuldra i



bekämpandet av "Color Revolutions" med tydlig syftning på folkresningarna i Belarus och Myanmar.

Ryssland och Kina har överlag närmast sig varandra under Xi Jinpings tid vid makten och agerar gemensamt på många nya områden. På det militära området manifesteras samarbetet bl a i marina samövningar i Stilla havet, Medelhavet och Sydkinesiska havet. Det omfattar också samövningar till lands och i luften "för att bekämpa terrorism" och omfattar även gemensam utveckling av nya vapen.

En ny femårsplan och begreppet "Obegränsad krigföring i fredstid"

I Kina avslutar man, när detta skrivs, en process, där folkkongressen under kommunistpartiets ledning beslutar om en ny femårsplan. Besluten har ännu inte i detalj delgivits omvärlden, men centralkommitténs förslag avser bl a att eliminera de sista resterna av demokrati i valen till Hong Kongs parlament, arbeta för att göra Kina högteknologiskt världsledande och självförsörjande i hela tillverkningscykeln, upprätta en säkerhetsbarriär mot utlandet och anta en försvarsbudget som växer något fortare än BNP trots ett trängt budgetläge.

Ett begrepp, som länge har oroat Väst men som har diskuterats i media och på kinesiska försvarshögskolor handlar om "Obegränsad krigföring i fredstid" och kan redan intolkas i sådant som satsningar på att få säkrare åtkomst till världens tillgångar på strategiska råvaror, produkter som halvledare och teknologi, vidare "Artificial Intelligence" och allt, som har med cyberkrigföring att göra och som kan ha både civil och militär användning. Kina försöker också ersätta dollarn med yuan som internationellt betalningsmedel.



Begreppet "Obegränsad krigföring i fredstid" är inte formellt vedertaget, men återspeglar det förhållande att man parallellt med ekonomiska åtgärder för att uppnå en dominerande ställning anstränger sig för att skada tilltron till demokratiska styrelseskick och försöker ändra folkrättens innehåll så att begreppet mänskliga rättigheter upplöses.

Både uttalanden under kongressen och Centralkommitténs förslag kan ses som en bekräftelse av Kinas tilltro till sin egen förmåga att med dessa metoder vara på väg att kunna dominera världen, helst men inte nödvändigtvis utan att behöva riskera någon militär konflikt. Frågan är, om en enad front av USA, EU och de demokratiska länderna i Indo-Pacific-området kan åstadkommas. Kan den i så fall byggas upp till att bli tillräckligt stark för att kunna stå emot Kinas ambition att sprida sin egen syn på hur världen skall styras? Kan EU hålla samman, när ekonomiska intressen drar åt Kinas håll?

Osäkerhet och oklarhet

"Det internationella systemet" är inte längre stabilt.

Värderingar och intressen drar åt olika håll. USA och Kina försöker att dra in en motvillig omvärld i ett nytt slags kallt krig, som aktivistiska kretsar i Kina redan kallar civilisationernas kamp.

Parterna menar allvar, och läget är flytande, särskilt på lång sikt. Xi Jinping upptäcker att Joe Biden trots sin mjukare framtoning tänker fortsätta en politik, som syftar till att bemöta Kinas expansion. I det första telefonsamtal mellan de båda presidenterna, som ägde rum efter maktskiftet i Washington varnade Xi Jinping Joe Biden för att fortsätta på den inslagna vägen. Det skulle leda till katastrofala konsekvenser, menade Xi.



Sveriges roll

Sveriges handelspolitik styrs av EU, och sedan Lissabonfördraget undertecknades 2007 gäller det även stora delar av vår utrikes- och säkerhetspolitik. Idag bedriver EU en större handel med Kina än med USA och länder, som ingår i unionen kan samtidigt utgöra medlemmar av den Kina-styrda 17+1-gruppen. Det är en helt annorlunda företeelse jämfört med ett EU, som ingår i en gemensam front skapad och ledd av USA med målsättningen att bedriva "en strategisk konkurrens med Kina".

Förutsättningarna för vår utrikes- och säkerhetspolitik påverkas idag av geopolitiska faktorer bortom vår egen horisont i högre grad än någonsin tidigare. Det ställer nya krav på vår omvärldsbevakning.

Författaren är ambassadör och ledamot av KKrVA.



VAD ÄR EN KRIS?

Det är en händelse som drabbar många människor och stora delar av samhället och som **hotar grundläggande värden och funktioner**. Kris är ett tillstånd som **inte** kan hanteras med **normala resurser och organisation**. En kris är oväntad, utanför det vanliga och vardagliga. Att lösa krisen kräver **samordnade åtgärder från flera aktörer**.

HUR BEREDD ÄR DU?

Testa hur förberedd du är inför en kris – klicka dig fram i scenariot och svara på frågor.

[Scenario 1 – Överlevnad](#)

[Scenario 2 – Kommunikation vid kris](#)

[Scenario 3 – Hemberedskap](#)

LÄR DIG MER OM KRISBEREDSKAP

Vill du lära dig mer om din krisberedskap? Besök försvarsutbildarnas hemsida. Klicka på länken nedan:

<https://www.forsvarsutbildarna.se/utbildning/for-din-sakerhet/material-din-beredskap/>